

ZIEMIA

LUBELSKA

PISMO CODZIENNE.

Redakcja i Administracja: Gubernatorska № 8 — Skrzynka pocztowa № 50. — Adres telegraficzny: „Ziemia — Lublin”.

Cena prenumeraty

W Lublinie bez odnośnika: miesięcznie 1,50 hal., kwartalnie 4 kor., półrocznie 8 kor., rocznie 16 kor., z odnośnikiem miesięcznie 1,80, kwartalnie 5,20, półrocznie 10,40, rocznie 20,80, na prowincji: miesięcznie 2,60 hal., kwart., 7,50 h., półroczna 15 h., roczna 30 h.

Cena ogłoszeń

Wiersz pełn. lub jego miejsce każdorazowo. Przed tekstem 1 kor. 50 hal., wśród tekstu 2 kor. 50 hal. Na ostatniej str. 60 hal. W drobnych na wywas 10 h. W dalsza adresowym 4 h. Zatrzaśniki na 100 na prow. 2 h., w miejscu 1 h.

W sprzedaży ulicznej „Ziemia Lubelska” poranna kosztuje 8 halerzy popołudniowa 6 halerzy.

REKOPISOW NIE ZWRACA SIĘ.

W szponach Apasza Wybitny dramat detektywny o wyjątkowej treści i grze. W roli głównej słynna art. Erna Morena

TELEGRAMY.

Anglja przeciw niepodległej Polsce?

WIENIĘ. 28 4 (tel. wł.) Berneński korespondent „Voss. Ztg.” twierdzi, że w Anglii coraz bardziej rośnie opór przeciw niepodległości Polski, gdyż rezygnacja z Polski skierowałaby uwagę Rosji ku Azji.

Państwa centralne wobec Rosji i sprawa Polska.

BUDAPEST, 28 4 „Pester Lloyd”, omawiając wczorajszy artykuł wiedeńskiego „Framden Blatt” p. t. „Odpowiedź socjalnej demokracji”, oświadcza między innymi: Rozwiązanie kwestji polskiej dokonane przez Austro-Węgry i ich sprzymierzeńców, jest najlepszym dowodem tego, że mocarstwa centralne pragną zawrzeć z narodem rosyjskim pokój bezinteresowny i trwały.

Liga Kobiet N. K. N. a prawo wyborcze kobiet.

WIENIĘ. 28 4 (tel. wł.) Wiedeńskie Biuro prasowe N. K. N. donosi: Pod przewodnictwem p. Zofji Moraczewskiej jawiła się wczoraj w Prezydjum Koła polskiego deputacja Ligi Kobiet N. K. N. złożona z pań: Berger-Jankowska (Zakopane), Blachutowa (Dębica), Kodurowa (Ruda), Leiksnierowa (Kraków), Malikowska (Bochnia), Manuwarda (Złoczów), Nowakówna (Sanok), Wohlfeldowa (Borysław). Deputacja Ligi, do której przyłączyły się stowarzyszenia kobiece katolickie, naukowe lek, oficjantek i t. p. przez usta p. M raczewskiej z uwagi na wybitną działalność, jaką kobiety rozwinęły właśnie w czasie wojny, a jaka dokumentuje ich samodzielność, wyraziła żądanie, aby w wyodrębnionej Galicji przyznano wszystkim pełnoletnim kobietom czynne i bierne prawo wyborcze.

Prezes Koła Dr. Bliński zaznaczył w odpowiedzi, że argumenty przytoczone trafiają mu do przekonania i gdyby je wyluszczone przed plenum Koła, mogłyby zmienić nie jeden w tej mierze pogląd. Można jednak mieć nadzieję, że jeżeli kobiety nie ustają w swą działalność, rychło osiągną cel zamierzony Wiceprezes Koła Daszyński poinformował deputację o postanowieniach przyjętych do projektu wyodrębnienia, wedle których przyznaje się prawo wyborcze bierne kobietom o kwalifikacjach samostnej pozycji społecznej. Dr. Leo oświadczył deputacji, że uznaje potrzebę dopuszczenia kobiet do wyborów gminnych. Deputacja odniosła wrażenie życzliwego przyjęcia jej postulatów.

O natychmiastowy pokój.

STOKHOLM, 28 4 Z Petersburga donoszą: „Organ rosyjskiej Rady robotników i żołnierzy wzywa ludność do masowego gromszenia się i manifestowania na rzecz natychmiastowego pokoju. Kwestja żywnościowa w rozmaitych stronach państwa rosyjskiego przybiera z każdym dniem charakter coraz groźniejszy.”

Anglja i Austro-Węgry.

GENEWA, 28 4. Angielski poseł w Bernie prosił za pośrednictwem szwajcarskiej Rady Związkowej o rozmowę z posełem austrijsko-węgierskim w Bernie.

Kongres socjalistyczny w Stokholmie.

STOKHOLM, 28 4 Według „Socialdemokraten”, przewodniczący międzynarodówki, obecny belgijski minister Vandervelde, przybędzie w najbliższym czasie do Stokholmu.

Ameryka nie zawrze odrębnego pokoju.

LONDYN, 28 4 (BK) „Morning Post” donosi z Waszyngtonu: Prezydent Wilson udzielił Balfourowi zapewnienia, że Stany Zjednoczone nie zawrą z mocarstwami centralnymi odrębnego pokoju.

Zaprzeczenie

PETERSBURG, 28 4 (B. K.) Petersburska Agencja Telegraficzna dementuje wiadomość o przygotowywaniu nowej noty rządu rosyjskiego do sprzymierzeńców w sprawie celów wojny. Agencja określa tą wiadomość jako przedwczesną.

Zakończenie przesilenia gabinetowego w Austrii.

WIENIĘ 28 4 (B. K.) „Wiener Zeitung” publikuje cesarskie pismo do prezydenta ministrów hr. Clam Martinica.

Kochany hr. Clam Martinic! W najpoważniejszym czasie na wezwanie moje objął Pan kierownictwo mego rządu. Od tego czasu stał Pan wiernie przy moim boku ze swą cenną radą. W najpełniejszym zrozumieniu moich dążeń, a nieustannie troszcząc się o dobro moich ciężko dotkniętych ludów starał się Pan łagodzić stosunki przez wojnę wytworzone. Przy nieograniczonym zaufaniu jakim Pana darzę jest mi niepomiarne miłą, iż wszyscy

członkowie rządu są jednomyślnymi w dążeniu do skupienia wszystkich sił państwa dla dobra moich ludów. Oparty na tym moim zaufaniu dla Pana i wszystkich członków pozostającego pod Pana kierownictwem rządu, może Pan zawsze liczyć na moje poparcie w swoich ożywionych prawdziwie austriackim duchem wysiłkach dla dobra państwa.

L. xenburg 26 4 1917.
Kerol m. p.
Clam Martinic m. p.
WIENIĘ 28 4 (BK) „Wiener Zeitung” publikuje tam samo brzmiące odrębne pismo cesarskie do ministrów Baernreitera, dr. Bobrzyńskiego i dr Urbana, w którym to piśmie cesarz oświadcza, iż nie uważa za potrzebne odpowiedzieć przychylnie na ich prośbę o dymisję i upewnia ich o swym dalszym zaufaniu.

Komunikat niemiecki wieczorny.

BERLIN, 28 4 (BK) Komunikat arzędowy niemiecki donosi pod datą 27 4 wieczorem:

Na froncie Arras na poszczególnych odcinkach trwa silny ogień w dalszym ciągu. Nowyatak angielski na drodze Arras Cambrai został złamany wśród ciężkich strat dla nieprzyjaciela. Wzdłuż Aisne i na froncie Szampanjii zmiennie silna walka artylerji

Nowa ofenzywa rosyjska.

WIENIĘ 28 4 „Reichspost” donosi z Bernu: Agencja Havasa ogłasza tekst telegramu, wysłanego przez generała Aleksiejewa do naczelnego dowódcy francuskiego generała N. vella. General Aleksiejew zapowiada w tym telegramie nową ofenzywę rosyjską.

Walka podmorska.

CHRYSTJANJA, 28 4. (B. K.) „Aftenposten” donosi z Londynu, iż w ostatnim tygodniu straty floty angielskiej wskutek niemieckiej walki łodziami podwodnymi zdwoiły się. Walka ta obecnie większe niż dotychczas przedstawia niebezpieczeństwo dla Anglii.

Trzęsienie ziemi we Włoszech.

LUGANO 28 4 (BK.) Z Florencji i Rzymu przyszły wiadomości o licznych trzęsieniach ziemi, które przedwczoraj przed południem wydarzyły się we Włoszech na wybrzeżu morza Adrjatyckiego i w Toskanji. Środkowy punkt trzęsienia jest zaledwie o 40 kilometrów oddalony od Florencji, miejscowość Monterchi pod Arezzo uległa zniszczeniu, przy:zem były ofiary w ludziach. Liczne inne miejscowości poniosły ciężkie szkody.

Niezawisłość Albanji i rekrutacja Albańczyków.

AMSTERDAM, 28 4 Z Salonik donoszą: Francja ogłosiła w obsadzonej przez siebie części terytorjum albańskiego niezawisłość Albanji. To samo uczynili Włosi w części Albanji, obsadzonej przez siebie. Zarówno Francja jak i Włochy postanowiły przeprowadzić rekrutację Albańczyków w swych okupacjach do swoich wojsk.

Zjazd skandynawskich ministrów.

STOKHOLM 28 4 (BK) Urzędownie donoszą: W następstwie dawnych zjazdów ministrowie stanu i spraw zagranicznych Szwecji, Danji i Norwegji przybędą. Zjazd ten jest dowodem dobrych, wzajemnych stosunków trzech krajów skandynawskich, oraz ich chęci utrzymania swej neutralności.

Talaat Basza w niemieckiej głównej kwaterze.

BERLIN, 28 4 (B. K.) Talaat Basza przedwczoraj wieczorem wyjechał do niemieckiej głównej kwatery wojennej.

KARDYNAŁ POLSKI.

Z kół watykańskich donoszą, że kurja rzymska rozważa projekt zamianowania arcybiskupa warszawskiego ks. Aleksandra Kakowskiego kardynałem. Jak dotąd, usiłowania kilkakrotnie Watykanu zamianowania dla Polski kardynała, łamały się o opór rządu rosyjskiego. Obecnie, gdy ta zaporą usunięta została bezpowrotnie, kurja rzymska podejmuje na nowo projekt, jako w chwili obecnych wielkich przemian politycznych więcej niż kiedykolwiek będący na czasie.

O niepodzielność ziem polskich.

W ślad za młodzieżą lwowską uchwalila młodzież Uniwersytetu Jagiell. następujący protest:

Wobec usiłowań niemieckich zmlerzających w związku z projektem wyodrębnienia Galicji z dnia 4 listopada 1916 r. do oddzielenia Śląska cieszyńskiego oraz niektórych powiatów Galicji od reszty ziem polskich oświadczamy, iż stojąc na stanowisku niepodzielności ziem polskich, do których bezwzględnie i Księstwa Oświęcimskie, Zatorskie, okręg bielski, oraz Śląsk cieszyński należą, protestujemy najkategoryczniej przeciw podobnym zakusom niemieckim, będącym w rażącej sprzeczności z uznanymi przez cały świat

cywilizowany prawami narodu polskiego.

Młodzież Uniwersyt. Jagiellońskiego: Zjednoczenie, Znicz, Kółko Rolników, Biblioteka medyków, Bratnia Pomoc medyków, Koło historyków, Koło chemików, Tow. Wzajemnej Pomocy, Koło artystyczno-literackie, Koło Polonistów, Kółko archeologiczne, Tow. Bratniej Pomocy Zakopiańskiej, Sodalicja akademicka.

Przed kilku dniami donosił nam „Berliner Tageblatt”, że prezydent regencji bydgoskiej zarządził, iż z początkiem nowego roku szkolnego może być nauka religii na najniższym stopniu udzielana w języku polskim. Wiadomości tej zaprzecza obecnie wychodząca w Bydgoszczy „Ost deutsche Presse”. Pisze ona mianowicie, że dowiedziała się u źródła miarodajnego, iż dotąd nie nastąpiła żadna zmiana przepisów w sprawie języka wykładowego w szkołach bydgoskiego obwodu regencyjnego.

Ukraińska armia w Rosji.

Rosyjski dziennik o zabarwieniu socjalistycznym, „Kijewska Myśl”, donosi o szeregu zebrań i zgromadzeń, jakie odbyły się w Kijowie w sprawie utworzenia ukraińskiej armii ochotniczej w Rosji. Na wielkim wiecu, odbytym w gmachu kijowskiego Instytutu handlowego, omawiano kwestje: po pierwsze—utworzenia armii ukraińskiej, po drugie—zorganizowanie na gruncie narodowym wszystkich Ukraińców, służących w armji rosyjskiej.

W kilka dni później w tym samym gmachu odbyło się już zebranie organizacyjne żołnierzy, oficerów oraz lekarzy i urzędników wojskowych Rusinów. Wybrano komitet tymczasowy dla zorganizowania armji „do walki z wrogiem zewnętrznym i podtrzymania rządu tymczasowego wobec zwolenników skasowanego carskiego rządu”.

Jako następstwo tych zgromadzeń i uchwał odbyło się następnie kilka zebrań organizacyjnych ruskich oficerów i żołnierzy, na których przyjęto następującą jednobrzmiącą rezolucję: „Z uwagi na niebezpieczeństwo, jakie grozi nam od wrogów zewnętrznych, i spełniając wezwanie rządu tymczasowego... ukraińskie zbranie wojskowe uchwała, niezależnie od regularnej armji, sformować z ochotników i wolnych od służby wojskowych armję ochotniczą ze wszystkich rodzajów broni. Wybrano w tym celu osobny komitet, zapisy ochotników przyjmuje się w lokalu muzeum pedagogicznego na Wielkiej Włodzimierskiej i w kancelarji biura prasowego ukraińskiej armji.

SKŁADAJCIE KSIĄŻKI W REDAKCJI „ZIEMI LUBELSKIEJ”, DLA WYPOŻYCZALNI POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ.

Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Konopnicy.

(Korespondencja własna „Ziemi Lubelskiej”.)

Konopnica, w kwietniu.

Założone dn. 5.12 1916 r. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Konopnicy rozwija się nieustannie pod kierownictwem Zarządu w osobach prezesa ks. Jana Kureczki, wiceprezesa p. Pawła Tudreja, sekretarza p. Zygmunta Sobieszkańskiego, zastępcy sekretarza p. Stanisława Lambacha, skarbnika p. Florjana Podgórskiego, oraz zastępcy skarbnika p. Aleksandra Wójcika. Koło liczy 78 osób.

Przy Kole utworzono tymczasem 2 komisje: odczytowa i biblioteczną. Do komisji odczytowej powołano pp.: Wacława Rzewuskiego, Zygmunta Łabęckiego, Józefa Dude, Zdzisława Zielińskiego, Stanisława Kwiecińskiego, Pawła Borunia i Józefa Stelmasiaka.

Do komisji bibliotecznej zostały wybrane panie: Marja Rzewuska, Kamilla Michalewska, Zygmunta Łabęcka i Janina Wołodkowska, oraz panowie: Paweł Kliczka, Jan Słoboda, Kacper Bednarek, Franciszek Radzik, Jan Stepiński, Jan Kubecki, Kazimierz Stuster i Jakób Basak.

Komisja biblioteczna uchwaliła zorganizować serje biblioteczek ruchomych, które będą rozsyłane do wsi całej gminy. X.

Kilka uwag

z powodu referatu d-ra G. Uekstajna.

„Kilka słów w kwestji sanitarnej w Królestwie Polskim”.

III.

Według doktora G. drożyzna lekarstw uniemożliwia regularną pomoc lekarską a czy wiadomo doktorowi G., że w czasach normalnych przeciętna cena lekarstwa wahała się pomiędzy 40 — 60 ma kopiejkami i czy wiadomo, że nie każda porada lekarska pociąga za sobą zapisanie lekarstwa a czy wie, że porady lekarskiej tańszej od rubla nie było a często kosztowała kilka, kilkanaście i kilkadziesiąt rubli. Jeżeli dr. G. utrzymuje, że rola lekarza nie ogranicza się do zapisania recepty, ale że swoją radą może dużo zdziałać w kierunku uzdrowienia kraju, to dla czegoż nie zatroszczył się o podanie sposobu na uprzystępnienie tej rady?...

Ze ceny lekarstw w czasie wojny podniosły się znacznie, temu dziwić się, a tem więcej oburzać na to nie można, gdyż w cenie wzrosło wszystko a szczególnie artykuły codziennej potrzeby i to w stosunku nierównie większym niżeli lekarstwa. Pomimo tej zwyżki, o której tak dużo i głośno się mówi, apteki przechodzą b. ciężki kryzys, który jeżeli trwać będzie dłużej, sprowadzi ruinę.

Zajdźmy jednak z tej drogi na inną i powiedzmy, że w nowo budującym się Państwie Polskiem, stworzyć musimy wiele rzeczy nowych a stare z gruntu przekształcić—zatem i lecnicstwo oprzeć przede wszystkim nie na podstawie interesów jednego lub paru zawodów, najczynnniejszą w niem rolę wypełniających lecz—dobry społeczny. Stosunek więc tych zawodów do społeczeństwa musi się ułożyć na zasadzie zobopólnego porozumienia.

Zdaje się, że Rady miejskie i gminne, które dziś już rozpoczęły prace w kierunku uprzystępnienia

porad lekarskich i dostarczania lekarstw warstwowi ubogiej ludności bezpłatnie, lub za najmniejszą opłatą, muszą usunąć te wszystkie dokuczliwe braki, których zła wola i niechęć dawnych obcych gospodarzy nie usunęła.

Wreszcie całe społeczeństwo, przyjąwszy udział w rządach krajem przez wybranych przedstawicieli, zechce zapewnić głębiej wejrzeć i w tę dziedzinę gospodarstwa społecznego, jak aptekarstwo i osądzi czy praca tych, którzy w dzień i w noc stojąc na stanowisku, niosą pomoc cierpieniu ludzkiemu jest dziś tak ściśle wynagradzana, czy nie należałoby jej lepiej wynagrodzić. Jesteśmy pewni, że z chwilą, gdy sprawiedliwa ocena tej pracy nastąpi, wszelkie pomawianie o zdzierstwo, wyzysk, niebawem procenty i t. p. powiatki z dziedziny humorystyki i złośliwości przejdą do historii, gdyż te nadzwyczajne dochody w aptekach w ostatecznym obrachunku sprowadzają się do daleko skromniejszego rezultatu, jaki ze swej pracy otrzymuje adwokat, technik, lekarz a nawet kupiec, handlujący towarami codziennego użytku.

Zarząd
Towarzystwa Farmaceutycznego
w Lublinie.

Ogólne zebranie Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego i Oddziału w Lublinie.

II

W okresie sprawozdawczym Zarząd Stowarzyszenia stanowią pp. Feliks Wodzinowski, przewodniczący, Kazimierz Juszcakowski, jego zastępca, ks. Kazimierz Gostyński, skarbnik, Włodzimierz Bochanek, oraz Jan Smiecluszewski, sekretarz.

Zarząd odbył 36 posiedzeń, poświęconych pierwotnie organizacji samego Oddziału i jego sekcji, a następnie podejmowaniu różnorodnych prac realnych zwłaszcza naukowych i organizacyjnych, zmierzających do osiągnięcia powyżej zaznaczonych celów Stowarzyszenia.

Znaczną ilość posiedzeń poświęcił Zarząd zewnętrznym wystąpieniom Stowarzyszenia w prawach ogólnonarodowych, jak niemniej, dotyczących całego Szkolnictwa, oraz w sprawach zawodowo-nauczycielskich. Na specjalne podkreślenie zasługuje akcja Stowarzyszenia, energicznie protestująca przeciwko wprowadzeniu przez władze języka niemieckiego do szkół początkowych, oparta na opinji i poparciu szerokich sfer naszego społeczeństwa. Przebieg tej akcji szczegółowo został wyjaśniony w № 9. „Szkół Polskiej”.

W sprawie polepszenia materialnego położenia nauczycielstwa ludowego wielokrotnie występował zarówno cały Zarząd, jak i poszczególni jego członkowie.

Wobec, przede wszystkim, w lipcu odbyły się 2 konferencje członków Stowarzyszenia w tych sprawach przy licznym udziale nauczycieli ludowych, uczęszczających na kursy wakacyjne. Następnie opracowano przedwstępna ankietę, której wynikiem był ogłoszony w № 4 „Szkół Polskiej” artykuł: „O materialnym położeniu nauczycielstwa ludowego”.

W tym czasie Zarząd Stowarzyszenia zwrócił się do Głównego Komitetu Ratunkowego z umotywowanym wezwaniem, by Komitet wystąpił do władz o zasadnicze pod-

niesienie płacy nauczycielstwa ludowego. Prócz tego Zarząd postanowił przesłać od siebie odpowiedni wniosek w tej sprawie do mającej wtedy rozpocząć swą działalność Centralnej Rady Szkolnej. Rezultatem starań, wszczętych przez Główny Komitet Ratunkowy, było ogłoszenie przez władze w styczniu b. r. ogólnego podwyższenia płac nauczycielskich. W № 16 „Szkół Polskiej” został zamieszczony w tej sprawie obszerniejszy artykuł stwierdzający, że podwyżka ta tylko w części polepsza opłakane położenie materialne nauczycielstwa ludowego.

W lipcu ubiegłego roku Zarząd interwenjował w sprawie przyznania płac wakacyjnych nauczycielstwu z ziemi Chełmskiej; w lutym zaś b. r. — w sprawie wypłaty podwyższonej pensji nauczycielstwu z powiatu Puławskiego; w obu tych sprawach osiągnięty był skutek pomyślny.

W listopadzie ub. r. została opracowana ankietą zarobkowa, którą w ilości 5 tysięcy egzemplarzy Zarząd rozesłał na prowincje. W lutym Zarząd Stowarzyszenia wystąpił z memorjałem do Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego i do Głównego Komitetu Ratunkowego w sprawie polepszenia materialnego i prawnego położenia tych nauczycieli ludowych, którzy dawniej pracowali w prywatnych szkołach polskich, a obecnie pracują w szkołach publicznych.

Ostatnio w lutym był rozważany projekt przyznania nauczycielom ludowym przez gminy ordynarji w naturze. Artykuł uzasadniający potrzebę i użyteczność tego projektu, został umieszczony w № 17 „Szkół Polskiej”, oraz w prasie codziennej.

Projekt ordynarji był referowany na posiedzeniach Komitetu Ratunkowego ziemi i powiatu Lubelskiego, oraz na zebraniu przedstawicieli Rad Szkolnych pow. Lubelskiego; wszędzie przyjęto go przychylnie.

W dalszym ciągu swego sprawozdania Zarząd przedstawia inne prace Oddziału, jako to: założenie dwutygodniaka pedagogicznego „Szkoła Polska”, zorganizowanie kursów uzupełniających*) dla nauczycieli ludowych podczas wakacji i na Boże Narodzenie, zorganizowanie 4 o letniego Seminarjum nauczycielskiego, objęcie kierownictwa fachowego nad Kursami pedagogicznymi dla kobiet, udział Stowarzyszenia w zorganizowaniu na terenie Lublina powszechnych wykładów uniwersyteckich i t. p. Dalej Zarząd wylicza i wyjaśnia treść korespondencji, prowadzonej z różnymi instytucjami społecznymi, oraz Kółkami i Oddziałami Stowarzyszenia.

W zakończeniu swego sprawozdania Zarząd zwraca się do Członków z prośbą o zgłaszanie się do poszczególnych sekcji, a przez to poparcie energiczne rozpoczętych prac Oddziału Stowarzyszenia, któremu w obecnym momencie dziejowym przypadło w udziale odegranie doniosłej roli w sprawach Szkolnictwa i nauczycielstwa polskiego.

c. d. n.

K. J.

*) Dokładne sprawozdanie z tych Kursów podano w № 5 i 15 „Szkół Polskiej”.

Znaczki metalowe
Naczelnego Komitetu Narodowego,
— WYDANE —

Z okazji rocznicy 3 maja 1917 r.
do nabycia w Administracji „Ziemi Lubelskiej”, w cenie 90 halerzy za sztukę. 728